

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Lvdovici Molinæ, E Societate Iesv Theologiæ Doctoris, &
Professoris, Commentaria, In primam D. Thomæ partem**

Molina, Luis de

Lugduni, 1622

Articvlvs XII. Vtrum propositiones affirmatiuæ possint formari de Deo. art.
12.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73915](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73915)

firudo, aut vlla mutatio, sed esse æternam, totum simul, fons, & origo totius esse, quod quacumque ratione esse possit, vnitè atque eminenter illud in se continens, est maximè proprium nomen Dei, ita explicans diuinam essentiam, fundamentum attributorum diuinorum, vt nullum aliud nomen eam nobis nec intimius, nec melius manifestet. Cum enim nomen, *Deus*, à diuina prouidentia, vel ab aliquo alio impositum ad significandam diuinam essentiam in se ipsa, quæcumque tadem illa sit, à genibus accommodatum esset iis rebus, quæ natura non sunt Diij, petiuit Moyses à Deo nomen, quo filius Israël innotesceret naturæ diuinæ excellentia superacos, qui natura non sunt Diij. Cui satisfecit Deus, dicens: *Sum qui sum. Sic dices filiis Israël, qui est, per excellentiam scilicet, seu antonomasiam, misit me ad vos.*

Notandum tamen est hoc loco, vbi Exodi 6. in editioe vulgata habetur: *Ego Dominus, qui apparui Abraham, Isaac, & Iacob in Deo omnipotente, & nomen meum Adonai non indicavi eis*, in textu Hebræo non haberi אדנאי, quod significat idem quod Dominus, sed haberi אלהי quod Græcè dicitur Tetragrammaton, hoc est, quatuor literarum: si nãque ab eo demas vocales, quarum rationem nō habent Hebræi, in eo inuenies quatuor tantum literas consonantes. Interpres ergo latinus transferens nomen Adonai, secutus est morem Hebræorum, qui, ob illius nominis sanctitatem putabant nefas ab alio, quàm à summo sacerdote in quibusdam benedictionibus proferri, sed vbiicumque illud scriptum reperiebant, loco illius proferebant, Adonai.

De nomine אלהי, & de expositione illius loci Exo. 6. sunt variae Doctorum sententiæ, quas videre est inter alios apud Abulensem Exodi 6. quaest. 1. & apud Lippomanum Exodi 3. & 6. Quæ verior videtur, ea est, quæ hi duo citati auctores cū alijs nonnullis sequuntur: nepe nomen אלהי, idem significare quod, *qui sum*, deducique à verbo אלהי *haiab*, est, substantiuo, vt rectè ostendit Lippomanus, atque sensum illius loci esse: *Apparui Abraham, Isaac, & Iacob in Deo omnipotente*, quoniam cum loquebar ad eos dicebam, *ego Dominus Deus omnipotens*, vt ex multis locis Geneseos constat: & nomen meum, אלהי, non indicavi eis, id est, non dixi eis nomen meum esse, *qui est*, vt dixi tibi, tradens tibi non solum nominis, sed etiam rei per nomen significata clariorem notitiam, quàm vniquam tradiderim prificis illis Patribus. Etenim ex libro Exodi, & ex sequentibus libris Pentateuchi constat, illustriores atque excellentiores reuelationes Dei factas fuisse Moysi, quàm antiquioribus Patribus fuerint vniquam factæ: id quod & Patres affirmant. Notitia namque Dei per incrementa temporum creuit in Ecclesia, ita vt maior fuerit tempore legis Mosaicæ, quàm tempore legis naturalis, & multò maior in lege gratiæ, quàm in lege Mosaicæ & naturali, vt D. Gregorius hōm, 6. in Ezechielem affirmat.

ARTICVLVS XII.

Vtrum propositiones affirmatiuæ possint formari de Deo.

QUOD ad propositionem affirmantem non identicam ac veram, satis sit pluralitas conceptuum formalium, quorum vnus tribuatur alteri, cum identitate eorum, quæ per eos significantur: de Deo autem mente formare possimus distinctos conceptus eorum, quæ in

eo sunt formaliter, vt ex dictis in superioribus patet: atque in Deo summa sit identitas earum rerum, quæ eiusmodi conceptibus significantur: sit planè, vt de Deo formare possimus veras propositiones affirmantes, quæ identicæ non sint, quod attinet ad nomina terij generis, de quibus articulo 1. dictum est. Atque hoc est, quod Diuus Thomas in hoc articulo docet. Quod verò attinet ad nomina primi & secundi generis, quæ de Deo prædicatione non essentiali dicuntur, notum est posse fieri propositiones non identicæ veras, in quibus huiusmodi nomina Deo tribuantur.

QUESTIO XIV.

QUOD ad initium questionis duodecimæ dicta sunt, huc vsque disseruit D. Thomas de iis quæ ad diuinam naturam, illiusque vnitatem spectant: deinceps verò disputat de potentiis essentiæ actibusque earum ad intra, incipitque ab intellectu. Quoniam verò explicata scientia, actiue diuini intellectus, nihil erat quod de potentia ipsa diceretur, hac quaest. 14. disserit de scientia diuina.

ARTICVLVS I.

Vtrum in Deo sit scientia.

CONCLUSIO hæc est. In Deo est scientia. Verum cum ea, quæ Deo cum creaturis sunt communia, Deo conueniant seclusis imperfectionibus omnibus creaturarum, non est credendum in Deo esse scientiã quoad habitum, sed tantum quoad actum: habitus namque ex actibus generantur, adiumentoque sunt potentiis, vt præcipuus, & melius operentur: quæ Deo conuenire nulla ratione possunt. Nec itè putandum est Dei scientiam aliquo modo rationem effectus habere: id enim Deo repugnat. Quo fit, vt scientia in Deo accidens non sit, sed substantia, vt in sequentibus ostendetur: neque ex notitiis principiorum esse per discursum comparatam, sed esse vnicum simplicissimum intuitum, rationes scientiæ, sapientiæ, intellectus, prudentiæ, atque artis in se vnitè complectentem: perfectissimum quidem quoad euidenciam, & certitudinem, carentem tamen omnino imperfectionibus omnibus, quas eiusmodi cognitiones in nobis, atque in Angelis habere solent.

Conclusio proposita de fide est, vt ex illo ad Romanos 11. *O altitudo diuinarum sapientiæ, & scientiæ Dei*, atque ex compluribus alijs sacre Scripturæ locis constat. Est etiam communis Philosophorum: Imò, & nomen ipsum Dei, ab intuendo, prouidentiaque circa res creatas est impositum, vt q. præcedente art. 8. cum Damasceno, Clemente Alexandrino, ac Dionysio, explicatum est.

Rationibus verò naturalibus à posteriori ex iis, quæ facta sunt, demonstrata à nobis est apertissime conclusio q. 2. art. 3. inter probandum priorem partem vltimæ consequentiæ rationis secundæ eo loco propositæ, & latius ratione 4. Hanc præterea rationem addit Durandus in 1. d. 35. q. 1. quæ in iis, quas loco citato tradidimus, virtute continetur. Primæ causæ conuenit nobilissimus modus agendi: nobilissimus autem modus agendi est per intellectum & voluntatem: cum ergo Deus sit prima causa, aget per cognitionem atque imperiū suæ voluntatis, ac prouide in eo cognitio intellectus, seu scientia constitui necessariò debet. Maior ex eo est manifesta, quia à prima causa derivatur omnis perfectio in reliqua agentia

Scientia est in Deo quo ad actum, sapientia, intellectus, prudentia ac artis rationem habens.